

Handläggare
Allar Piirsoo

Tjänsteskrivelse
2024-03-05

Diarienummer
VN-2024/17

Valnämnden

Instruktioner för ambulerande röstmottagare inför valet till Europaparlamentet 2024

Förslag till beslut

- Valnämnden antar instruktioner för ambulerande röstmottagare inför Europaparlamentsvalet 2024 enligt förslaget daterat 2024-03-05.
- Valnämnden beslutar att de ambulerande röstmottagarna enbart ska ta med sig de valsedlar som valnämnden måste tillhandahålla till väljaren enligt 8 kap. 2 § tredje stycket i vallagen.
- Valnämnden beslutar att bokningen av ambulerande röstmottagare ska vara öppen under kontorstid under förtidsröstningen, mellan kl. 12.00-14.00 på helger, samt mellan kl. 08.00-16.00 under valdagen den 9 juni 2024.
- Sista tid att be om assistans av ambulerande röstmottagare är kl. 16.00 på valdagen den 9 juni 2024.

Sammanfattning av ärendet

Enligt vallagen (2005:837) 7 kap. 1 § och 3 a. § ska väljare som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller ålder inte själva kan ta sig till ett röstmottagningsställe få, om de begär, lämna sina valsedlar till ambulerande röstmottagare. Ambulerande röstmottagning infördes som ett komplement till budröstning för att ge alla väljare så likartade förutsättningar som möjligt att utnyttja sin rösträtt, samtidigt som valsäkerheten upprätthålls på en godtagbar nivå. För att säkra att ambulerande röstmottagning sker på ett likvärdigt sätt föreslås det att instruktioner tas fram.

Bakgrund

Vallagen (2005:837) 7 kap. 1 § och 3 a. § anger bestämmelserna för ambulerande röstmottagare. Väljare som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller ålder inte själva kan ta sig till ett röstmottagningsställe får om de begär det lämna sina röster i bostaden eller på annan plats till särskilt förordnade röstmottagare, ambulerande röstmottagare.

Väljare ska kunna kontakta valnämnden vardagar dagtid under den lagstadgade period när valnämnden har sin förtidsröstning för att boka ambulerande röstmottagare. Öppettider och tillgänglighet inom perioden varierar stort för kommuner i landet. När det gäller valhelgen ska valnämnden också erbjuda och ha beredskap för bokning av ambulerande röstmottagare. Valnämnden informerar väljarna via sina kanaler om hur den ambulerande röstmottagningen är organiserad. Valnämnden bestämmer tid för besök i samråd med väljaren utifrån geografiska förhållanden och resurser.

Valnämnden bör ha en dialog med väljaren och ställa öppna frågor för att kunna göra en korrekt bedömning utifrån varje enskilt fall. Till exempel kan valnämnden ställa frågan om det finns någon anhörig eller någon annan person som hjälper väljaren regelbundet som kan vara bud i stället för att valnämnden ska skicka ambulerande röstmottagare. Valnämnden

kan vidare informera om vilka röstningslokaler som har öppet sen eftermiddag, kväll och helg där bud kan lämna väljarens röst.

Instruktioner

Valkansliet har tagit fram instruktioner (se bifogat beslutsunderlag) för att beskriva hur kommunen arbetar för att erbjuda ambulerande röstmottagning. I instruktioner finns exempelvis en processbeskrivning vid bokning och genomförande. Vilka rutiner som gäller om väljaren har nedsatt immunförsvar. Att det exempelvis krävs minst två ambulerande röstmottagare och att de har med sig rätt utrustning för att väljaren ska kunna rösta i hemmet. I instruktionen beskrivs också valnämndens organisation för ambulerande röstmottagning. Instruktionen är framtagen för att säkerställa att bokning och ambulerande röstmottagning genomförs på ett likvärdigt sätt. Instruktionerna innebär i sig ingen nyhet utan beskriver enbart den process som valkansliet tidigare använt.

Ambulerande röstmottagning har sedan möjligheten infördes använts av väljare i liten utsträckning i kommunen. Under valet till riksdag, region och kommun användes ambulerande röstmottagning vid 4 tillfällen av 6 väljare. Valkansliet har inför valet i höst rekryterat fler ambulerande röstmottagare att använda vid behov. Inför valet 2022 antog valnämnden särskilda riktlinjer för ambulerande röstmottagning i händelse av misstänkt covid-19 smitta (se VN protokoll 2022-06-09, § 29). Inför valet till Europaparlamentet 2024 kommer valkansliet använda delar av denna rutin. Rutinen används om en person som bokar ambulerande röstmottagning anmäler i förväg att den önskar att röstmottagare gör Anpassningar enligt smittskyddsåtgärder. I rutinen beskrivs hur man ska agera inför, under och efter besöket hos en person med nedsatt immunförsvar.

Utrustning

Enligt Valmyndighetens ställningstagande 2022-06-17 (dnr. VAL-392) krävs det inte att ambulerande röstmottagare har med sig alla valsedlar som finns i en röstningslokal, men att röstmottagarna ska ha med sig blanka valsedlar samt de partivalsedlar som valnämnden ansvarar för att lägga ut. Att ta med sig fler valsedlar innebär praktiska problem för röstmottagarna. Valkansliet rekommenderar därför valnämnden att besluta om att ta med sig de valsedlar som valnämnden ansvarar för att tillhandahålla på samtliga röstmottagningsställen. Och att valkansliet vid bokning av ambulerande röstmottagning informerar väljare vilka valsedlar som ambulerande röstmottagare har med sig.

Bokning

För att säkerställa att det ges goda möjligheter för alla väljare att rösta behöver det finnas en beredskap att använda ambulerande röstmottagare på valdagen. Under valperioden ska väljare kunna kontakta valnämnden för att boka röstmottagare. Möjligheten att använda ambulerande röstmottagare ska finnas under valdagen. Röstmottagarna måste dock ha möjlighet att lämna tillbaka rösten i röstningslokalen innan stängning.

För att erbjuda väljarna goda möjligheter att använda ambulerande röstmottagning föreslår valkansliet att valnämnden beslutar att bokningen är öppen på vardagar under kontorstid, samt på helger mellan 12:00-14:00 och på valdagen från kl. 08.00-16.00. En bokning som skulle inkomma efter kl. 16.00 på valdagen bedömer valkansliet som svår att kunna tillhandahålla. Först måste ambulerande röstmottagare kontaktas, de måste ta sig till kommunhuset för att hämta material, potentiellt ta sig långt bort i kommunen och sedan

tillbaka innan vallokalens stängning kl. 21.00. Valkansliet föreslår därför att bokningar av ambulerande röstmottagare får ske senast 16.00 på valdagen.

Ekonomisk konsekvensanalys

Ambulerande röstmottagning bekostas av valkansliets driftbudget.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalysen är gjord enligt checklistan.

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2024-03-05

Förslag på instruktion för ambulerande röstmottagning – valet till Europaparlamentet 2024

Beslutet ska skickas till

Akten

Chef för kommunledningskontoret
Åsa Franzén

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja

Nej

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Beslutet att anta instruktioner för röstmottagning har inga konsekvenser för barn i Knivsta kommun.

Om, **ja fortsätt** med frågorna.

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja

Nej

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.